

Засуджуємо звірства російської федерації над мирним українським народом!

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXVI-й РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 15-18/ СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2026 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ, ДЕПУТАТА МИКОЛИ-МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО, З НАГОДИ ПОЧАТКУ 2026-2027 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Новий навчальний рік – це насамперед новий початок, сповнений радості, хвилювання та яскравих емоцій для наймолодших учнів, які вперше стають частиною шкільної спільноти – важливого простору формування особистості. Водночас це й повернення старших учнів до шкільного життя, радість зустрічі з однокласниками та вчителями, продовження спільного шляху під знаком цінностей, що надають особливого сенсу навчанню. Для учнів, які здобувають освіту українською мовою, школа є також простором спільноти, де дбайливо плетуться й відповідально передаються майбутнім поколінням мова, культура та ідентичність нашої громади.

Для Союзу українців Румунії підтримка освіти рідною українською мовою є одним із головних напрямків діяльності. Рідна мова – це невід’ємна складова нашої ідентичності та той міст, який допомагає молодому поколінню зберігати живий зв’язок із культурною спадщиною своєї спільноти, водночас готуючись до активної та відповідальної участі в житті румунського й європейського суспільства.

Ми усвідомлюємо, що розвиток якісної освіти потребує постійної підтримки та конкретних дій. Саме тому і як голова СУР, і в рамках своєї діяльності в Парламенті Румунії я послідовно підтримую захист і

розвиток освіти українською мовою на всіх рівнях, удосконалення законодавчої бази, пошук ресурсів, необхідних для модернізації навчальних закладів, а також розширення можливостей для навчання українською мовою.

На рівні СУР ця підтримка втілюється у конкретних проєктах та заходах, спрямованих як на учнів, так і на педагогічних працівників: забезпеченні шкіл обладнанням і матеріалами, необхідними для навчального процесу, наданні стипендій, допомозі з транспортом і проживанням, організації таборів, конкурсів та олімпіад, а також у проведенні нарад і курсів підвищення кваліфікації для педагогів.

Запевняю вас, що разом із Союзом українців Румунії я й надалі підтримуватиму розвиток освіти українською мовою та відповідально реагуватиму на потреби учнів, учителів і навчальних закладів. Адже інвестиції в освіту – це водночас інвестиції в розвиток молодого покоління та в збереження культурної й мовної спадкоємності нашої громади.

Дорогі учні, бажаю вам розпочати новий навчальний рік з упевненістю, радістю, цікавістю та щирим бажанням пізнавати нове. Цінуйте рідну мову й використовуйте кожен навчальний досвід як можливість відкривати та розвивати власні здібності!

Шановні вчителі, щиро дякую вам за професіоналізм, терпіння та відповідальність, з якими ви щодня навчаєте й виховуєте нові покоління.

Дорогі батьки, бабусі та дідуся, дякую вам за довіру до школи та за ту надзвичайно важливу роль, яку ви відіграєте у підтримці освіти дітей і передачі української мови та культури в родині.

Бажаю всім вам у 2026–2027 навчальному році радості від нового початку, міцного здоров’я, невичерпної енергії, впевненості у власних силах та багатьох успіхів і досягнень!

Голова Союзу українців Румунії,
Депутат Микола-Мирослав
ПЕТРЕЦЬКИЙ

ЗАЯВА РАДИ СУР ЩОДО ЗАХИСТУ ЄДНОСТІ ТА ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ РУМУНІЇ

Ми неодноразово публічно високо оцінювали румунську систему дотримання, захисту та забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин. Українська громада Румунії є безпосереднім бенефіціаром цієї системи, яку на європейському рівні цілком можна вважати взірцем передового досвіду в цій сфері.

Ця система функціонує на основі принципу взаємодоповнення ролей у підтримці національних меншин. Центральні органи влади, місцеві адміністрації, урядові структури й установи, представницькі організації національних меншин, депутати, які представляють громади в Парламенті Румунії, тощо – усі вони мають чітко визначені ролі у рамках цієї системи. І результати відповідають докладним зусиллям: національні меншини високо оцінюють цю модель і завдяки їй постійно розвиваються, а їхні інтереси в Румунії надійно захищені.

Водночас румунська система дотримання, захисту та забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин, має численні (і достатні) важелі, інструменти, ресурси та засоби для збереження й розвитку національної ідентичності меншин та забезпечення їхніх специфічних прав. Нашою головною метою як Союзу українців Румунії (СУР) – єдиної представницької організації української громади нашої країни – є збереження цієї системи та передбачених нею гарантій, а також якнайповніше використання можливостей, які вона створює для сталого розвитку місцевих українських громад і збереження їхньої самобутності.

У цій системі немає місця для фальшивих пророків. Немає місця й для містичних

та популістських «адвокатів». У посткомуністичні роки українська громада Румунії неодноразово стикалася зі спробами окремих осіб як із середини громади, так і ззовні, для яких стало справою життя розхитувати її єдність, робити її вразливою до криз, вигадувати екзистенційні проблеми та «рятувати» від неіснуючих «апокаліпсисів».

Штатні «пожежники» української громади й сьогодні «рятують» її від вигаданих екзистенційних криз. Деякі з них послідовно відмовлялися долучатися до ініціатив Союзу українців Румунії щодо розширення механізмів доступу громади до рідної української мови (наприклад, до зусиль щодо відкриття нових навчальних груп), постійно зводили наклепи на заходи та ініціативи СУР щодо фінансування проєктів розвитку місцевих українських громад, саботували чимало з них, підривали авторитет СУР, намагалися створювати організаційні структури з метою зруйнувати єдність і згуртованість української громади, повсякчас вигадували проблеми та кризи, намагалися перебрати на себе функції центральних і місцевих органів влади, до компетенції яких належить забезпечення специфічних прав нашої громади, тощо.

Ба більше, деякі з них самовільно привласнюють собі повноваження, яких не мають, щодо розгляду та вирішення питань, важливих для української громади, ініціюють різноманітні звернення й форми діалогу, неправомірно й безпідставно посилаючись на нібито наявне, а насправді вигадане право представляти її інтереси. Тим самим вони грубо порушують чинне національне законодавство у цій сфері та завдають шкоди усталеним багаторічним

зв'язкам громади з її інституційними партнерами. Вони фактично «підпалюють» громаду та взаємини всередині неї, випалюючи все довкола.

Українська громада виробила з часом стійкий і неодноразово перевірений імунітет до «фальшивих пророків» та «штатних пожежників», вона сформувала міцні антитіла проти брехливих, продиктованих певними інтересами наративів, головною метою яких є руйнування її єдності.

Союз українців Румунії – єдина представницька організація української громади Румунії. Він справді представляє інтереси громади на місцевому, національному і навіть міжнародному рівнях, а результати ефективного представництва красномовні й постійно примножуються – від фінансування з державного бюджету та європейських фондів для реалізації проєктів розвитку місцевих українських громад до системних заходів із захисту їхньої самобутності.

Українська громада не потребує «фальшивих пророків» і «штатних пожежників», які служать дрібним і сумнівним інтересам. Її справжні друзі походять із самої громади й мають за плечима багаторічний досвід реалізації проєктів, що приносять їй конкретну користь, вони знають можливості, які надає нашої громаді національна система захисту прав меншин, і вміють ними ефективно скористатися. Звідси і походять реальні здобутки нашої громади, саме тут знаходяться відповіді на важливі для неї питання та рішення проблем, що викликають занепокоєння. Звідси приходять і друзі...

Рада СУР

СУР виділив ще 25 тисяч леїв на потреби ліцею ім. Тараса Шевченка

Під час засідання Ради Союзу українців Румунії, що відбулося 30 серпня, було затверджено виділення 25 000 леїв із власних коштів СУР на продовження ремонтних робіт та реконструкцію актового залу Педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка в Сігету-Мармацієй.

Нове фінансування доповнює кошти, залучені раніше для модернізації приміщення, зокрема завдяки зусиллям депутата Союзу українців Румунії щодо внесення поправок до Закону про Державний бюджет Румунії на поточний рік. Очікується, що це сприятиме завершенню робіт і створенню сучасного простору для освітніх та культурних заходів.

Педагогічний ліцей імені Тараса Шевченка, єдиний у Румунії заклад загальної середньої

освіти з повним викладанням українською мовою, залишається одним із пріоритетів діяльності СУР. Протягом багатьох років СУР підтримує розвиток закладу та покращення умов навчання.

Серед останніх важливих кроків є врегулювання питання правового статусу будівлі ліцею, що створило необхідні передумови для здійснення інвестицій у його інфраструктуру. Узимку 2025 року СУР також виділив кошти із власних джерел на ремонт пошкодженої системи опалення, а згодом було залучено державне фінансування для її повної заміни.

Підтримка ліцею охоплює також забезпечення IT-обладнанням, стипендій для учнів, а також підтримку позакласних заходів і надання необхідної логістики. Водночас розвиток інфраструктури навчального закладу по-

требує спільних зусиль усіх відповідальних установ, зокрема місцевих органів влади.

Союз українців Румунії й надалі підтримуватиме ліцей, працюючи над пошуком фінансування та практичним вирішенням проблем на користь учнів, педагогів і майбутнього української громади в Румунії.

www.uur.ro

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Міст між Україною та Румунією: робота депутата Миколи-Мирослава Петрецького

У серпні Київ став місцем важливих зустрічей, присвячених підтримці України, зміцненню міжнародної солідарності, посиленню румунсько-української співпраці та розвитку зв'язків із українською діаспорою. Упродовж 23-25 серпня голова Союзу українців Румунії, депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький разом із представниками керівництва Світового Конгресу Українців провів низку зустрічей з українськими державними діячами, представниками церков, урядовцями та іншими високопосадовцями. Основними темами переговорів стали безпека й оборона, підтримка України, європейська інтеграція, права українців за кордоном, освіта, відбудова, транскордонне співробітництво та поглиблення румунсько-українських відносин.

Кульмінацією перебування в Києві стала участь 24 серпня в офіційних урочистостях з нагоди Дня Незалежності України на Софійській площі. У заході взяли участь Президент України Володимир Зеленський, перша леді України Олена Зеленська, перша леді Румунії Мірабела Гредінару, а також європейські лідери, які прибули до Києва, щоб засвідчити солідарність із українським народом.

Важливе місце у програмі перебування в Києві посіли зустрічі з представниками українських церков. 21 серпня відбулася розмова з митрополитом Епіфанієм, Предстоятелем Православної Церкви України. Серед порушених питань були відновлення пошкодженної війною інфраструктури, допомога постраждалим, становище українських православних громад за кордоном, а також протидія російській пропаганді, дезінформації та гібридним загрозам. Окремо обговорювалася необхідність встановлення справедливого та тривалого миру. Під час зустрічі Микола-Мирославу Петрецькому було вручено відзнаку на знак вдячності за діяльність у рамках Світового Конгресу Українців, підтримку Православної Церкви та утвердження християнських цінностей.

Ще однією важливою подією став Національний молитовний сніданок за участю Президента України Володимира Зеленського. У ньому взяли участь представники різних церков і конфесій, українські та іноземні посадовці, парламентарі, міжнародні делегації, військові, представники громадянського суспільства та релігійних організацій. У центрі уваги були захист України, підтримка військових, визволення полонених і прагнення до миру.

Під час перебування в Києві Микола-Мирослав Петрецький також зустрівся з Предстоятелем Української греко-католицької церкви Блаженнішим Святославом Шевчуком. Йшлося, зокрема, про підтримку Української греко-католицької церкви в Румунії та допомогу у відновленні церкви в Кречунові, дах і дзвіниця якої були зруйновані внаслідок пожежі у 2024 році. Голова Союзу

українців Румунії підтвердив підтримку Українського греко-католицького вікаріату та українських греко-католиків у Румунії, наголосивши на важливості збереження їхнього духовного, культурного та суспільного життя.

Окремим напрямом діяльності стали зустрічі з представниками центральних органів державної влади України. 25 серпня делегація Світового Конгресу Українців була прийнята Президентом України Володимиром Зеленським. Під час розмови обговорювалися ключові пріоритети держави, виклики, спричинені повномасштабною війною, та можливості подальшої підтримки

України з боку українських громад за кордоном. Однією з основних тем стала необхідність збереження уваги міжнародної спільноти до України

та підтримки мільйонів українців, які через війну були змушені залишити країну. Представники СКУ підтвердили готовність і надалі мобілізувати українські громади в різних країнах для підтримки України та допомоги людям, які постраждали від війни.

Того ж дня відбулася низка зустрічей із представниками Кабінету Міністрів України. Особливу увагу було приділено продовженню військової, фінансової та гуманітарної підтримки України, захисту цивільного населення, енергетичної інфраструктури та підготовці до складного зимового періоду.

Важливим результатом стала зустріч із Прем'єр-міністром України, під час якої президент Світового Конгресу Українців Павло Грод підписав Меморандум про співпрацю між Кабінетом Міністрів України та СКУ. Документ покликаний поглибити взаємодію між українською державою та українськими громадами у світі. Серед напрямів співпраці визначено підтримку європейської інтеграції України, збереження української ідентичності та культури, а також зміцнення зв'язків із українською молоддю та громадами за кордоном.

У ході переговорів із міністром закордонних справ України Андрієм Сибігою було розглянуто пріоритети зовнішньої політики України та взаємодію з міжнародними партнерами. З міністром соціальної політики, сім'ї та єдності Денисом Улютініним обговорювалися питання законодавства щодо громадянства та збереження зв'язків України з мільйонами громадян, які проживають за кордоном.

Під час зустрічі з віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Всеволодом Ченцовим увагу зосередили на європейському курсі України, захисті прав українських біженців та комунікації щодо реформ. Саме європейський досвід Румунії Микола-Мирослав Петрецький представив як один із важливих ресурсів для України. Йшлося про досвід проведення законодавчих та інституційних реформ, адаптацію державного управління до європейських стандартів та підготовку до членства в Європейському Союзі. Водночас голова Союзу українців Румунії акцентував увагу на румунському досвіді захисту прав національних меншин. Серед важливих елементів він назвав парламентське представництво, право на освіту рідною мовою, конституційні гарантії та участь національних меншин у суспільному житті.

(Продовження на 9 стор.)

«Літня майстерня – СУР» об'єднала дітей української громади із восьми повітів Румунії

У продовж серпня в різних куточках Румунії панувала особлива атмосфера – дитячий сміх, творчий запал і щире зацікавлення українською культурою. Саме так проходив черговий етап національного освітнього проєкту Союзу українців Румунії «Літня майстерня – СУР», організованого для дітей та молоді української громади.

Літні канікули стали для учасників не лише часом відпочинку, а й нагодою відкривати нове, спілкуватися, творити та пізнавати українські традиції. У межах проєкту освіта поєднувалася з мистецтвом, культурою, практичними заняттями, рухливими іграми та командною роботою. Кожна майстерня мала власну програму, пристосовану до віку дітей і особливостей місцевої громади, але всюди панували цікавість, доброзичливість і бажання бути разом.

«Літня майстерня – СУР», яка проводиться вже вчетверте, перетворилася на масштабний освітній проєкт, що цього року об'єднав майже 700 учнів із восьми повітів, де проживає українська спільнота Румунії. Окрім освітнього аспекту, проєкт створює простір, де діти зустрічаються, спілкуються, відкривають для себе нове та зміцнюють зв'язок із мовою, культурою та національною ідентичністю.

Ця ініціатива організована та фінансово підтримана Союзом українців Румунії. Її мета – створити для дітей живий і відкритий простір, у якому навчання відбувається природно, через творчість, спілкування та особистий досвід. Такі зустрічі допомагають молодому поколінню не лише розвивати свої здібності, а й відчувати зв'язок з українською мовою, культурою та громадою.

Кілька заходів у рамках проєкту відвідав і голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький. «Для мене зустріч із цими дітьми та вчителями, які беруть участь у проєкті, стала нагодою ще раз переконатися, наскільки

важливо інвестувати в освіту, збереження рідної мови та виховання молодого покоління», – зазначив він.

Цьогоріч проєкт об'єднав дітей у населених пунктах Арадського, Ботошанського, Караш-Северінського, Марамурського, Сату-Марського, Сучавського, Тульчанського та Тімішського повітів Румунії.

В Арадському повіті «Літня майстерня – СУР» проходила 20–22 серпня та об'єднала 95 учасників із місцевих організацій у Вінзі, Тирнові, Кієрі, Дуді та Недабі. Діти знайомилися з елементами українських традицій під час практичних занять, присвячених виготовленню традиційних віночків і українській кухні. Програму доповнили розвивальні ігри та інтерактивні заходи, спрямовані на розвиток співпраці, комунікації та командного духу.

Ботошанська філія провела літню майстерню 10–14 серпня в Рогожештах, де зібралися близько 40 дітей. Програма була різноманітною та включала творчі, спортивні, мистецькі й освітні заходи: виготовлення прикрас і браслетів дружби, малювання на асфальті, фотографію, імпровізований театр, спортивний танець, акробатику та традиційні українські танці. Діти також брали участь у заходах, натхнених народною та фантастичною літературою, рольових іграх і вправах, спрямованих на розвиток уяви, словникового запасу, емпатії та комунікативних навичок. Майстерня завершилася в атмосфері єдності та духовності: діти разом із батьками, бабусями й дідусями взяли участь у богослужінні, присвяченому Успінню Пресвятої Богородиці.

У Караш-Северінському повіті освітній проєкт відбувся 19 серпня в Решіці. Його організувала Караш-Северінська філія СУР у партнерстві з ініціативною групою «Аромат хімії». Діти з Решіци, Карансебеша, Корнуцеля, Копечеле та Зоріле мали нагоду відкрити для себе захопливий світ ароматів і створити власні вироби – парфуми, свічки та мило. Захід поєднав навчання з творчістю та експериментами, надавши дітям можливість проявити уяву, допитливість і практичні навички.

Марамурська філія також долучилася до проєкту «Літня майстерня – СУР», організувавши заходи для дітей і молоді української громади. Проведені ініціативи мали на меті створити для учасників можливість для спілкування, відпочинку та навчання в атмосфері, близькій до цінностей і традицій громади.

У повіті Сату-Марелітня майстерня стала важливою складовою IV Літнього табору –

національного етапу, що відбувся 17–19 серпня в приміщенні місцевої організації СУР у Мікулі. Табір, присвячений учням, які вивчають українську мову, об'єднав дітей, залучених до освітніх заходів і конкурсів, присвячених вивченню рідної української мови.

(Продовження на 12 стор.)
За матеріалами www.uur.ro

10-а Національна нарада українських педагогів — десять років освітньої досконалості

З 27 по 30 серпня Союз українців Румунії (СУР) організував у повіті Констанца роботу X-ї Національної наради педагогів з української мови та курси підвищення кваліфікації. Цей масштабний захід зібрав понад 150 вчителів, шкільних інспекторів та експертів у галузі освіти з Румунії, України та Республіки Молдова. Ювілейна зустріч знаменує десятиліття безперервного діалогу, постійного навчання та обміну досвідом у сфері освіти рідною мовою, підтверджуючи стратегічну відданість СУР справі захисту та розвитку української культурної ідентичності через її найпотужніший інструмент — освіту.

Церемонія відкриття зібрала видатних діячів громадського та наукового життя з трьох держав і не тільки, які висловили слова підтримки педагогам та розвитку освіти. З промовами виступили: голова Союзу українців Румунії, депутат Парламенту Румунії та віцепрезидент Світового Конгресу Українців (СКУ) у регіоні Східної Європи Микола-Мирослав Петрецький; голова Підкомітету з питань зв'язків з українцями, які проживають за кордоном, та захисту їхніх прав та інтересів Верховної Ради України Святослав Юраш; голова Світової координаційної виховно-освітньої ради СКУ Любов Любчик; керівник спеціалізації «Українська мова та література» на Філологічному факультеті Університету ім. Бабеша-Бойяї у Клуз-Напоці та заступник голови СУР, доцент, д-р Іван Гербіл; генеральний секретар СУР Ірина Люба Горват; завідувач кафедри української мови і літератури в Ізмайльському державному гуманітарному університеті, професор, д-р Андрій Колесников; представниця Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області Лілія Говорнян; заступниця директора Плаюцького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів (Закарпатська область) Аннуца Гузо; генеральний шкільний інспектор Марамурського повітового шкільного інспекторату Іоан Мунтян; заступник головного шкільного інспектора Караш-Северінського повітового шкільного інспекторату, професор Петру Белчу; шкільна інспекторка з мистецтва Тіміського повітового шкільного інспекторату, професорка Оана-Кодруца Томеску; інспекторка з питань меншин Тульчанського повітового шкільного інспекторату, професорка Надія Ігнатенку, а також директорка Марамурського будинку педагогічного корпусу, професорка, д-р Анка Мінодора Костін-Гендя.

У виступах під час церемонії було підкреслено постійний внесок Союзу українців Румунії у розвиток освіти рідною мовою та важливість румунської моделі захисту прав національних меншин. Завдяки спільним зусиллям румунської держави та СУР Румунія сьогодні вирізняється як еталонна модель на міжнародному рівні, де освіта для меншин користується винятковою системною, логістичною та законодавчою підтримкою.

У своїй розлогій вступній промові голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький, підкреслив стратегічне бачення організації та масштабність здійснених кроків, звернувшись

обладнанням та логістичною підтримкою, ми зробили і робимо суттєвий внесок у розширення мапи освіти з викладанням рідною українською мовою в Румунії. Союз українців Румунії домігся

значного розширення системи освіти з викладанням українською мовою шляхом відкриття нових груп з вивчення української мови в навчальних закладах з румунською мовою викладання, тим самим значно розширивши можливості та інфраструктуру процесу викладання».

Він також зробив особливий акцент на міжнародній цінності румунського шляху: «Ми постійно, ефективно і творчо використовуємо всі важелі, ресурси та інструменти, надані румунською системою, яку вважаємо прикладом передової практики [...]. Високо цінуємо те, що існує румунська модель передової практики освіти з викладанням українською мовою і, загалом, освіти з викладанням мовами національних меншин у Румунії. І ми вважаємо своїм моральним обов'язком висвітлювати як позитивні, так і, водночас, проблемні аспекти цієї моделі передової практики. Тому що ми сподіваємося, що завдяки ознайомленню з цими особливостями румунської моделі, яка є європейською моделлю, нашими колегами та партнерами з України та Республіки Молдова, румунська модель може стати надійним і справжнім орієнтиром у проведенні освітніх реформ у Республіці Молдова та Україні».

Микола-Мирослав Петрецький побажав успіхів учасникам, закликавши їх сповна використати цю можливість «для розбудови міцної дружби та партнерства».

Послання голови СУР підтримала представниця Світового Конгресу Українців Любов Любчик, яка найвище оцінила політику Румунії: «Я вважаю, що цей унікальний досвід слід поширювати. Румунія, мабуть, є єдиною країною в Європейському Союзі, яка дуже сумлінно забезпечує права національних меншин... Це унікальне явище». Водночас голова Підкомітету з питань зв'язків з українцями, які проживають за кордоном Верховної Ради України Святослав

Юраш твердо зазначив: «Ви побудували тут справжній приклад. Приклад, у якого Україна має вчитися і який вона має розвивати разом із нашими громадами в усьому світі».

Українські представники висловили вдячність українській спільноті Румунії, відзначивши її роль як прикладу організованості та стійкості. У свою чергу, румунські посадовці у сфері освіти підкреслили комплексну роль вчителів української мови. Згадуючи початки цього заходу, доцент, д-р Іван Гербіл заявив: «Перш за все, я б вважав цей день святом освіти та української мови. [...] Я радий нагадати, що перша така нарада відбулася 10 років тому в Клуз-Напоці, в Університеті ім. Бабеша-Бойяї, за ініціативи Миколи-Мирослава Петрецького. З того часу цей захід розвивався як снігова куля.

(Закінчення на 8 стор.)

Фабіан ПОПОВИЧ

до присутніх: «Цей захід є вираженням та потужним, особливим підтвердженням того внеску, який Союз українців Румунії постійно робить у підтримку та просування освіти рідною українською мовою в Румунії. Цей внесок бере свій початок зі стратегічної мети Союзу українців Румунії щодо збереження, підтримки, просування та розвитку освіти з викладанням рідною українською мовою в Румунії. Наш внесок у цій сфері є вагомим, системним та постійним. Він включає проведення щорічних національних нарад педагогічних працівників у цій галузі, постійне просування поправок до національного законодавства [...], вирішення точкових потреб і конкретних проблемних питань, з якими стикається спільнота».

Депутат деталізував безпосередній вплив дій СУР: «Ми сприяли і сприяємо забезпеченню шкіл і класів з українською мовою викладання

Від діалогу до результатів: нові партнерства за підтримки СУР

Понад 200 представників органів влади, експертів і парламентарів із Румунії, України та Республіки Молдова зібралися у повіті Констанца не просто для чергового обговорення транскордонної співпраці. Результат зустрічі вимірюється конкретними домовленостями: під час Х-ї навчально-робочої зустрічі на тему «Стратегії підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та посилення транскордонного співробітництва між Румунією, Україною та Республікою Молдова», організованої Союзом українців Румунії, було підписано 12 нових угод про співпрацю між громадами Румунії та України. Це стало продовженням роботи, розпочатої раніше, коли в межах урочистостей з нагоди 35-ї річниці заснування Союзу українців Румунії було укладено 26 партнерських угод.

Ювілейний захід, присвячений стратегіям підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та посиленню транскордонного співробітництва між Румунією, Україною та Республікою Молдова, зібрав учасників із 13 повітів Румунії, чотирьох областей України та п'яти районів Республіки Молдова. Для Союзу українців Румунії ця зустріч стала черговим етапом послідовної та кропіткої роботи, спрямованої на зміцнення інституційних зв'язків між громадами трьох держав.

У центрі уваги була не лише загальна дискусія про майбутнє регіональної співпраці, а й пошук практичних механізмів, здатних допомогти громадам розвивати власний адміністративний потенціал, готувати спільні проекти та залучати європейське фінансування.

Саме в цьому контексті дедалі виразніше проявляється роль Союзу українців Румунії. Під час зустрічі учасники наголошували, що діяльність СУР виходить за межі традиційного культурного представництва. Організація виступає майданчиком для інституційного діалогу, сприяє налагодженню контактів між місцевими органами влади, допомагає визначати пріоритети розвитку та створює умови для переходу від заяв про співпрацю до конкретних партнерств.

У виступах під час відкриття особливу увагу приділили ролі СУР у встановленні прямих зв'язків між органами місцевого самоврядування Румунії та України. Такі зв'язки розглядаються як основа для спільних проектів у сферах місцевого та регіонального розвитку, а також як важливий механізм доступу до європейських програм фінансування.

Голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що головним завданням СУР є не лише підтримка діалогу, а й перетворення партнерських контактів на конкретні результати. За його словами, розвиток адміністративного потенціалу громад і зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування Румунії, України та Республіки Молдова вже відкривають можливості для підготовки спільних проектів і залучення інвестицій. Він підкреслив, що підписані під час попередніх зустрічей угоди стали відправною точкою для нових ініціатив, а цьогорічні партнерства продовжують цей процес, зміцнюючи водночас прямі зв'язки між трьома державами та їхніми громадами.

Експертна підтримка, яку фахівці СУР надають громадам, також стала окремою темою обговорення. Йдеться, зокрема, про допомогу у визначенні пріоритетів, підготовці проектів і формуванні партнерств, здатних відповідати сучасним вимогам транскордонного та європейського співробітництва.

Після офіційної частини робота зустрічі продовжилася серією практичних панельних дискусій. Учасники розглянули питання інституційної співпраці та розвитку громад у європейському контексті, доброчесності, етики та про-

зорості у державному управлінні, представництва інтересів громад і діалогу з громадянами, залучення європейського фінансування, а також використання культурної спадщини для сталого розвитку.

Перша дискусія була присвячена ролі співпраці між місцевими та центральними органами влади у зміцненні партнерських відносин між Румунією, Україною та Республікою Молдова. Учасники обговорювали можливості транскордонного співробітництва для розвитку громад і підготовки проектів, здатних отримати європейське фінансування.

У центрі другої панелі були доброчесність, етика, прозорість і цифровізація державного управління. Йшлося про запобігання конфліктам інтересів, підвищення підзвітності інституцій та використання цифрових інструментів для поліпшення якості державних послуг.

Третя сесія торкнулася представництва інтересів громад, мовних прав, української культурної ідентичності та соціальної згуртованості. Учасники наголошували на необхідності активнішого залучення громадян до процесу ухвалення рішень і зміцнення діалогу між різними громадами.

Практичний характер мала дискусія про залучення коштів з європейських фондів. Експерти

представили основні етапи підготовки та реалізації транскордонних проектів у межах програм на період 2021-2027 років: від пошуку можливостей фінансування та формування партнерства до реалізації конкретних ініціатив.

Остання тематична сесія була присвячена використанню культурної спадщини та природних ресурсів у стратегіях місцевого розвитку. Зокрема, обговорювалися можливості розвитку екологічного туризму та використання культурного потенціалу громад як одного з чинників економічного зростання.

Найбільш конкретним результатом зустрічі стало підписання 12 нових угод про співпрацю. Вони об'єднали адміністративно-територіальні одиниці Чернівецької та Закарпатської областей України з громадами Сату-Марського, Тіміського, Сучавського та Марамуреського повітів Румунії. Ці угоди мають стати основою для розвитку прямих контактів між громадами, обміну досвідом і підготовки спільних проектів. Саме такий практичний результат, на думку учасників, надає транскордонній співпраці реального змісту.

Важливим є й те, що нові домовленості продовжують уже сформований процес. Минулорічне підписання 26 угод стало початком нової хвилі партнерств між місцевими органами влади. Цьогорічні 12 угод демонструють, що створена СУР платформа продовжує працювати та розширювати мережу співробітництва.

У ширшому вимірі діяльність Союзу українців Румунії пов'язана також із підтримкою європейського курсу України та Республіки Молдова. Безпосередній обмін досвідом із румунськими адміністраціями дає громадам можливість краще ознайомитися з механізмами європейського державного управління, підходами до підготовки проектів та умовами залучення фінансування.

Поряд із цим учасники зустрічі відзначили й інші напрями діяльності СУР: захист культурної ідентичності, підтримку освіти рідною мовою, реалізацію молодіжних проектів та допомогу українським біженцям із перших днів війни. Усе це доповнює ширшу роль організації як представника української спіль-

ноти та активного учасника розвитку співпраці між Румунією, Україною і Республікою Молдова.

Х щорічна зустріч у повіті Констанца засвідчила, що формат, започаткований Союзом українців Румунії, поступово перетворюється на інструмент практичної співпраці. Дебати дали можливість порівняти досвід, обговорити проблеми та можливості місцевого управління, а підписання нових угод стало конкретним підсумком цієї роботи.

Для СУР розвиток транскордонного співробітництва означає не лише підтримку добросусідських відносин. Це інструмент, за допомогою якого громади можуть знаходити партнерів, обмінюватися досвідом, спільно розробляти проекти та шукати нові можливості для розвитку.

Дванадцять нових угод, підписаних цього року, разом із 26 домовленостями, укладеними восени минулого року, показують головний результат цієї послідовної роботи: діалог між громадами поступово набуває форми конкретних партнерств, а партнерства створюють основу для спільних рішень і проектів, що можуть змінювати життя на місцевому рівні.

Василь КАПТАРУ
(За матеріалами www.uur.ro)

Від пам'яті до майбутнього: на Національній нараді педагогів презентували дві нові книги

Робота Х-ої Національної наради педагогів з української мови завершилася культурно-освітнім заходом, під час якого було представлено два нові видання. Йдеться про роман Лумініци Колопельник «Пам'ять бабки» та навчальний посібник «Чарівні літери: грай та вчися українською! Робочий зошит для підготовчого класу», авторкою якого є Валентина-Лариса Петрецька.

Роман «Пам'ять бабки» професорки, докторки філологічних наук Лумініци Колопельник присвячений досвіду українських біженців, які були змушені залишити свою країну після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну у 2022 році. У книзі йдеться про людські долі, переживання вимушених переселенців, розлуку та страх, а також про підтримку, яку українці знайшли серед волонтерів міста Сігету-Мармаціей Марамурського повіту.

Роман представив доцент, доктор наук Іоан Гербіл, редактор видання. Він зазначив, що авторка зосереджується не стільки на перебігу воєнних подій, скільки на їхньому впливі на людей. Війна постає у творі через особисті

переживання героїв, вимушене вигнання, втрати та прагнення зберегти зв'язок із попереднім життям.

За словами Іоана Гербіля, «Пам'ять бабки» виходить за межі простої хроніки подій. Читач проходить разом із героями через простір страху, невизначеності та надії, де особливого значення набувають людська солідарність і взаємна підтримка.

«Хоча війна в Україні є безпосереднім тлом подій, мета книги полягає не в зображенні самого конфлікту, а в дослідженні того, як люди реагують, коли історія порушує їхнє життя», – підкреслив редактор.

Окрему частину заходу становила презентація навчального посібника «Чарівні літери: грай та вчися українською!», авторкою якого є професорка Валентина-Лариса Петрецька, шкільна консультантка Марамурського повітового центру освітніх ресурсів та підтримки.

Посібник створений для учнів підготовчого класу відповідно до шкільної програми та покликаний підтримати процес вивчення української мови як рідної. Робочий зошит містить матеріали, адаптовані до віку дітей і навчальних потреб початкового етапу.

Валентина-Лариса Петрецька також є авторкою низки матеріалів, присвячених українській освіті, зокрема праці «Використання інтерактивних методів у розумінні тексту в початковій школі» (2025).

Представляючи посібник, Іоан Гербіл звернув увагу на потребу в додаткових навчальних матеріалах для

педагогів та учнів. За його словами, нове видання може бути використане вчителями безпосередньо під час занять і водночас допомагає доповнити наявні матеріали для вивчення української мови.

Обидві книги були повністю профінансовані Союзом українців Румунії та безкоштовно роздані учасникам Національної наради. У презентації взяли участь і самі авторки, які мали можливість представити свої праці педагогам та іншим учасникам заходу.

Завершальна частина Національної наради таким чином поєднала два напрями роботи української громади Румунії. «Пам'ять бабки» фіксує досвід українців, змушених залишити батьківщину через війну, а «Чарівні літери» створюють навчальний простір для дітей, які опановують українську мову.

Видання стали частиною послідовної роботи Союзу українців Румунії у сфері культури та освіти, спрямованої на підтримку українського слова, розвиток навчальних ресурсів і збереження пам'яті громади.

Фабіан ПОПОВИЧ

Гімназійна школа № 4 у Полянах зберегла статус юридичної особи

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький привітав рішення про збереження статусу юридичної особи гімназійної школи № 4 у Полянах Марамурського повіту. Заклад і надалі функціонуватиме як самостійна освітня установа, забезпечуючи безперервність навчання рідною українською мовою.

Напередодні 2026–2027 навчального року Марамурський повітовий шкільний інспекторат ініціював процедуру позбавлення школи статусу юридичної особи та її приєднання до місцевого професійного училища. Підставою стала прогнозована кількість у 491 учня, що є меншою за загальний встановлений законодавством поріг у 500 учнів. Запропонована реорганізація могла призвести до створення освітньої структури приблизно на 1300 уч-

нів, управління якою було б суттєво ускладнене з огляду на специфіку громади Полян, де проживає значна кількість представників української меншини.

Для захисту самостійного статусу школи Микола-Мирослав Петрецький порушив це питання на парламентському та інституційному рівнях. Він звернувся до міністра освіти з офіційним запитом, відповідне звернення до Міністерства освіти направила і Рада Союзу українців Румунії. У результаті рішення про реорганізацію було зупинено. Школа № 4 зберегла статус юридичної особи.

Важливим аргументом стало законодавство Румунії у сфері освіти національних меншин. Хоча загальний мінімальний поріг для збереження статусу юридичної особи становить 500 учнів, для закладів із викладанням мовами національних меншин

передбачено винятки. У певних випадках мінімальна кількість учнів може становити 60 відсотків від загального нормативу, тобто 300 учнів. Таким чином, школа в Полянах, де навчається 491 учень, відповідає законодавчим умовам для збереження свого статусу.

Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що позитивне вирішення ситуації є результатом інституційного діалогу та належного застосування законодавчих гарантій захисту прав національних меншин. Підтримка освіти рідною українською мовою, забезпечення стабільного освітнього середовища та захист майбутнього українських дітей у Румунії залишаються серед фундаментальних пріоритетів діяльності Союзу українців Румунії.

10-а Національна нарада українських педагогів — десять років освітньої досконалості

(Закінчення. Початок на 5 стор.)

Сьогодні він став, на мій погляд [...], найбільшою зустріччю педагогічних працівників не лише серед національних меншин, а й на загальнонаціональному рівні. [...] На завершення я хотів би підкреслити те, що пан депутат і голова Петрецький каже нам щоразу: ми можемо втратити будь-що, але якщо ми втратимо мову, зникнемо й ми. Сьогодні ви є доказом того, що українська мова, як і румунська мова в Україні чи в Республіці Молдова, ніколи не зникнуть».

Підкреслюючи важливість згуртованості, директорка Марамурського будинку педагогічного корпусу, професорка, д-р Анка-Мінодора Костін-Гендя звернулася до аудиторії з глибоко людським і практичним посланням: «Ці нагоди бути разом є можливостями примножувати добро, тому що добро не зростає саме по собі. Це ілюзія — вірити, що воно може виникнути просто спонтанно. Добро потрібно плекати, а ми, перш ніж бути викладачами, є наставниками, є людьми і, хочеться вірити, людьми честі та слова, які разом роблять ті речі, за які ми беремо відповідальність. [...] А поки що, я вітаю вас, шановні організатори, за зразковий спосіб, у який ви підготували і цю зустріч».

Важливою показовою подією під час офіційного відкриття стало підписання угоди про партнерство між закладом дошкільної освіти «Капітошка» Броварської міської ради Київської області, Україна, та Гімназією школою № 2/ Дитячим садком з подовженим днем № 29 (українське відділення) у Тімішоарі. За сприяння Союзу українців Румунії ця угода створює основу для розвитку прямої співпраці між двома навчальними закладами та підтверджує роль СУР у сприянні румунсько-українським відносинам, у тому числі у сфері освіти, на місцевому рівні.

Після офіційної церемонії робота X-ої наради продовжилася у форматі широких тематичних сесій, модератором яких виступив шкільний інспектор з питань української меншини Сучавського повітового шкільного інспекторату, професор Ілля Саучук. Перша сесія на тему «Освітня політика та розвиток освіти рідною мовою» проаналізувала румунську модель та її ак-

туальність для процесів реформ в Україні та Республіці Молдова. У панельній дискусії взяли участь Любов Любчик, доцент, д-р Іоан Гербіл, професорка Ана-Аліна Гріжак, професор Іоан Мунтян та професорка Оана-Кодруца Томеску.

Друга сесія, «Інклюзивна освіта та захист мовної і культурної ідентичності», була при-

за одночасного збереження культурної спадщини. В обговореннях взяли участь професорка Анка-Мінодора Гендя, професорка Лаура-Йонела Беленджан, професорка Валентина-Лариса Петрецька, професорка Жанна Микитюк та професорка Лілія Говорнян.

Третя сесія «Діагностика освітнього процесу з української мови та літератури» зосередилася на рішеннях для підтримки учнів та мотивації випускників ліцеїв до вступу на профільні університетські програми. Панельну дискусію провели професор Ілля Саучук, професорка Лукреція Семенюк та викладач університету, д-р Роман Петрашук. Четверта сесія «Державна політика та ефективне використання законодавчих важелів» проаналізувала законодавчі механізми, які можуть сприяти підтримці освіти, підкреслюючи роль організацій меншин та важливість тристоронньої співпраці, за участі професорки Ольги Курлянцевої, професорки Людмили Чолану, професора, д-ра Андрія Колесникова та професорки Клаудії Грінчук.

Особливо зворушливим моментом наради стало вшанування багаторічної та самовідданої діяльності професора Миколи Бензара. Від імені керівництва Союзу українців Румунії голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький, вручив пам'ятну табличку професору Миколі Бензару, який з 2006 року очолює Штюдську гімназійну школу в Тіміському повіті, а з 1993 року є членом місцевої організації СУР у Штюдці. Ця відзнака стала щирим знаком глибокої поваги та вдячності за роки його невтомної викладацької й управлінської праці, за постійний внесок у підтримку та розвиток освіти українською мовою, а також у збереження і передачу української мови, культури та традицій новим поколінням. Для Союзу українців Румунії та всієї української громади діяльність професора Миколи Бензара є не лише прикладом професійної відданості, а й моральним орієнтиром, що засвідчує глибоку відповідальність перед освітою, рідною мовою та культурною ідентичністю.

Завдяки ретельно підібраній тематиці, різноманітності учасників та глибоко практичному характеру дебатів робота наради вкотре підтвердила роль освіти як фундаменту збереження та передачі мовної і культурної ідентичності. Ці дні педагогічної досконалості, організовані СУР у повіті Констанца, продемонстрували силу та життєздатність румунської моделі захисту меншин. Реальний обмін досвідом та передовими

практиками між педагогами й фахівцями у сфері освіти з трьох держав зміцнює зв'язки в рамках трикутника Румунія — Україна — Республіка Молдова, роблячи вирішальний внесок у визначення спільних стратегічних напрямків розвитку освіти та підготовки нових поколінь у незмінному дусі європейських цінностей.

свячена створенню доступного середовища для всіх дітей

У Ботошанському повіті відкрилися нові групи з вивчення української мови

У 2026–2027 навчальному році в трьох населених пунктах Ботошанського повіту розпочнуть роботу нові групи з вивчення української мови та літератури. Відповідне рішення ухвалив Ботошанський повітовий шкільний інспекторат.

Нові групи створено у початковій школі в Пириу Негру, гімназійній школі № 2 у Брегуешть та початковій школі № 5 в Арборі. Загалом 52 учні отримають можливість вивчати українську мову та літературу в рамках нових навчальних груп.

Відкриття цих груп розширює можливості для дітей української громади здобувати освіту рідною мовою та підтримувати зв'язок із мовою, культурою і традиціями своїх предків. Водночас ця ініціатива продовжує започатковану цього року роботу з розширення мережі українськомовної освіти в різних регіонах Румунії. Нові групи вже відкрилися в Марамуреському та Тіміському повітах.

Розширення доступу до вивчення української мови є результатом співпраці представників української громади з освітніми установами. Важливу

роль у цьому процесі відіграли також представники Ботошанської філії Союзу українців Румунії.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький привітав рішення Ботошанського повітового шкільного інспекторату,

освіту рідною мовою, зокрема й на парламентському рівні. Він підкреслив, що передача української мови наступним поколінням є важливою умовою збереження національної ідентичності громади.

Микола-Мирослав Петрецький також закликав батьків та учнів українського походження користуватися можливостями для вивчення рідної мови та, де це можливо, обирати навчання українською мовою.

Відкриття нових груп у Ботошанському повіті, за його словами, демонструє, що співпраця з відповідальними освітніми установами та активна участь представників громади дають конкретні результати. СУР і надалі підтримуватиме ініціативи, спрямовані на збереження української мови, культури та ідентичності, а також на створення реальних можливостей для дітей вивчати рідну мову.

Окрему подяку голова СУР висловив інспекторці Клаудії Грінчук та колегам із Комітету Ботошанської філії Союзу українців Румунії за підтримку та активну участь у створенні нових груп.

www.uur.ro

наголосивши на важливості таких кроків для української громади.

За його словами, СУР послідовно відстоює право дітей, які належать до української меншини, на

Міст між Україною та Румунією: робота депутата Миколи-Мирослава Петрецького

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Ця тема продовжилася під час зустрічей у Міністерстві освіти і науки України. Учасники обговорили виклики, перед якими постала українська освіта в умовах війни, руйнування освітньої інфраструктури та необхідність забезпечення навчання для дітей, які перебувають за межами України. Микола-Мирослав Петрецький представив досвід Румунії щодо організації освіти мовами національних меншин та його можливе значення для України в процесі європейської інтеграції.

Не менш важливим напрямом стали питання безпеки й оборони. Під час зустрічі в Міністерстві оборони України із заступником міністра оборони Сергієм Боевим та представниками його команди обговорювалися зміцнення протиповітряної оборони, розвиток безпілотних систем та необхідність збереження міжнародної підтримки України. Окремо було відзначено діяльність Світового Конгресу Українців у межах ініціативи *Unite with Ukraine* та підтримку українського сектору оборони, зокрема в галузі тактичної медицини.

Питання європейської інтеграції та інституційної співпраці порушувалися також під час неформальних зустрічей із представниками української судової та правової системи. Обговорювалися можливості обміну досвідом, використання румунських практик у процесі європейської інтеграції України, а також розвиток парламентської та інституційної співпраці.

Окремий блок переговорів з профільним міністром стосувався відбудови, інфраструктури та транскордонного співробітництва. Йшлося

про розвиток спільних інфраструктурних проєктів, зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування, розширення контактів між громадами та підтримку українців, які були змушені залишити свої домівки через війну. Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що саме співпраця на рівні громад може стати одним із практичних інструментів майбутньої відбудови України. Обмін адміністративним досвідом, передовими практиками та спільна реалізація проєктів здатні створити нові можливості для розвитку прикордонних регіонів. Перспективним напрямом він назвав також тристоронню взаємодію Румунії, України та Республіки Молдова. Потенційними сферами такого партнерства можуть бути державне управління, освіта, культура, економічний розвиток та інфраструктура.

Серпневий візит до Києва продемонстрував широкий спектр діяльності Миколи-Мирослава Петрецького як представника української спільноти у Парламенті Румунії та голови Союзу українців Румунії. У центрі цієї роботи перебувають не лише питання підтримки України в умовах війни, а й довгострокові завдання: європейська інтеграція, відстоювання інтересів українців за кордоном, розвиток освіти та культури, підтримка церковних громад, відбудова, транскордонне партнерство та зміцнення контактів між людьми. Водночас наскрізною темою його виступів і зустрічей залишається єдність українців в Україні та за її межами. На його переконання, в умовах російської агресії та інформаційних загроз особливо важливими є єдність і солідарність українців, відкритий діалог, взаємна довіра та спільна відповідальність.

МІЙ ЯНГОЛ

Мій янгол має добрі карі очі
А серце в неї шире і чутке.
Її любов мене рятує серед ночі,
Коли на небі все годить й пече.

Вона прийде у сні, я точно знаю.
У білому, невинному вбранні.
Цю посмішку я серед всіх впізнаю.
І знов мурахи по спині.

І дотик її зникне мов міраж,
Але любов зігріє на секунду.
Вона – маленька крихітка та страж,
Що захистить від самопорятунку.

Якщо Бог є – вона завжди жива,
А я у Нього вірю, навіть дуже.
Тоді маленька крихітка-сестра
Для нього теж свята й близька, Мій Друже!

Я знаю, що колись настане час,
Засяє світло у святому місці
Обійми ті, що снилися не раз,
Знов об'єднають наші чисті душі.

Анастасія ТРИФОНОВА,

15 років

Союз українців Румунії відзначив День Незалежності України

Від Києва до Сучави, Тімішоари, Галаца, Тульчі, Констанци, Карансебеша та інших міст Румунії філії та організації Союзу українців Румунії відзначили День Державного прапора та 35-ту річницю Незалежності України. Урочистості, культурні програми, зустрічі, круглі столи, хвилини мовчання і спільні молитви ще раз засвідчили: для українців Румунії Незалежність України є не лише державним святом сусідньої країни, а глибоко особистою подією, пов'язаною з історичною пам'яттю, мовою, культурою та національною ідентичністю.

День Незалежності України щороку посідає особливе місце в житті Союзу українців Румунії та української спільноти країни. Цього року святкові заходи знову відбулися в різних кутках Румунії, об'єднавши представників української національної меншини, дітей і молодь, біженців з України, місцевих партнерів, представників державних установ та друзів української спільноти.

У кожному місці програма мала свої особливості. Десь головним акцентом стала культурна спадщина, десь спогади й особисті історії людей, які пережили війну, а десь відбувся широкий суспільний діалог про підтримку України та українських біженців. Проте всі ці заходи об'єднувала одна спільна думка: незалежність, свобода і право народу залишатися собою ніколи не можуть сприйматися як щось само собою зрозуміле.

Символічно, що в сам День Незалежності України голова Союзу українців Румунії, депутат **Микола-Мирослав Петрецький перебував у Києві**. Разом із представниками керівництва Світового Конгресу Українців він взяв участь в офіційних урочистостях на Софійській площі. У святкових заходах також брали участь Президент України Володимир Зеленський, перша леді України Олена Зеленська, перша леді Румунії Мірабела Гредінару та численні європейські лідери. Присутність голови СУР у Києві мала особливе символічне значення. Вона стала підтвердженням постійної підтримки України з боку Союзу українців Румунії та всієї української громади країни. У цей день Микола-Мирослав Петрецький наголосив на необхідності збереження міжнародної солідарності та спільної відповідальності за майбутнє Європи. Мир для України, на його переконання, повинен бути справедливим і тривалим, заснованим на міжнародному праві та надійних гарантіях безпеки. Водночас він підкреслив важливу роль Румунії у підтримці України та розвитку добросусідських відносин між двома державами. У цьому процесі Союз українців Румунії протягом багатьох років виконує особливу місію, залишаючись живим мостом між українським і румунським народами. Ця роль особливо відчутна сьогодні, коли людська солідарність, культурний діалог і взаємна підтримка набувають нового змісту.

Одними з перших святкові заходи провели українці Сучавського повіту. 23 серпня Су-

чавська філія СУР об'єднала на спільній зустрічі членів місцевої громади, українських біженців, учнів, які вивчають українську мову, та дітей із Луганщини. Захід став зустріччю різних поколінь і різних людських долі, але всіх його учасників єдило прагнення зберегти

українську ідентичність та підтримати Україну. Голова Сучавської філії СУР професор Ілля Сачук розповів про діяльність організації та про підтримку, яку Союз українців Румунії надавав Україні й українським біженцям від перших днів повномасштабної війни. Йшлося про гуманітарну допомогу, освітні

та культурні ініціативи, співпрацю між громадами та постійне прагнення допомогти тим, хто був змушений залишити свої домівки. Особливо емоційною частиною зустрічі стали особисті свідчення її учасників. Діти, біженці та представники громади говорили про пережите за роки війни: про вимушені переїзди, розлуку з рідними, втрати і водночас про людей, які простягнули руку допомоги в найважчі моменти. Присутні також хвилиною мовчання вшанували пам'ять усіх, хто загинув у війні. Таким чином святкування Незалежності стало не лише урочистістю, а й щирою зустріччю людей, для яких доля України є частиною їхнього власного життя.

Участь в заходах на Прикарпатті відзначила День Державного прапора та День Незалежності України **Сату-Марська філія СУР**. Делегація на чолі з Іриною Любою Горват 23 і 24 серпня побувала в місті Надвірна Івано-Франківської області. Участь українців Румунії в цих урочистостях стала нагодою не лише спільно відзначити важливі державні дати, а й зміцнити партнерські зв'язки між громадами обох країн. Важливим результатом цієї співпраці стало поглиблення партнерських відносин між громадами Румунії та України. Разом із представниками Сату-Марської філії у заходах брав участь мер румунської громади Пішкоть, яка підтримує партнерство з українською стороною. Саме такі зустрічі, позбавлені формальності та засновані на особистому спілкуванні, перетворюють добросусідство на конкретну співпрацю між людьми.

У Галаці святкування Дня Незалежності України відбулося 21 серпня в амфітеатрі Ліцею мистецтв імені Димітрія Кукліна. Захід, організований **Галацькою філією СУР**, був присвячений українській мові, культурі та традиціям. Урочистості розпочалися виконанням державних гімнів Румунії та України, що стало виразним знаком взаємної поваги між двома народами. Голова філії Іляна Леон у своєму виступі наголосила на значенні Незалежності для українського народу та українців, які живуть поза межами історичної Батьківщини. Вона висловила вдячність усім, хто захищає Україну, а також підкреслила відповідальність громади за збереження української мови, традицій і культури.

Особливе місце посіла мистецька програма, підготовлена Ольгою Чернієнко. На сцені виступили діти, молодь і члени громади. Пісні, вірші та хорові композиції стали не просто концертними номерами. У них відчувалася та спадкоємність, завдяки якій українська культура продовжує жити далеко від своєї історичної землі. Саме участь молодого покоління надала святку особливого змісту, адже передавання мови й традицій дітям залишається одним із найважливіших завдань української громади.

(Продовження на 11 стор.)

www.uur.ro

Союз українців Румунії відзначив День Незалежності України

(Продовження. Поч. на 10 стор.)

У Тімішоарі День Незалежності відзначили у Будинку культури українців. Захід, організований Тіміською філією СУР, зібрав представників місцевих установ, української громади та біженців з України. Програма розпочалася виконанням державних гімнів Румунії та України, а також гімну Європи. Після цього учасники хвилиною мовчання вшанували пам'ять тих, хто загинув, захищаючи свободу України. Урочисту атмосферу доповнила молитва, яку прочитав священник української православної церкви в Тімішоарі Крістіан Попович. Центральною частиною заходу став круглий стіл, який модерувала голова Тіміської філії СУР Марія Сабо-Кондрей. У ньому взяли участь представники місцевої влади, освітніх і культурних установ, міжнародних організацій та громадянського суспільства. Розмова була присвячена конкретним питанням, які постали перед громадами після початку війни: підтримці та інтеграції українських біженців, освіті українських дітей, міжнародній допомозі, ролі місцевих органів влади та діяльності української громади. Особливого значення набув сам факт такого відкритого діалогу. Незалежність України тут розглядалася не лише як історична дата, а як реальність, яку сьогодні доводиться захищати щодня. Після круглого столу відбулася мистецька програма. Українські танці, музика та вокальні виступи стали природним продовженням розмови про культуру й ідентичність. Учасники заходу ще раз переконалися, що солідарність проявляється не лише у словах, а передусім у конкретних справах.

У Тульчі святкування об'єднало членів української громади повіту та місцеві організації СУР. Програма була присвячена історії, культурі й самобутності українського народу. Після виконання державних гімнів пролунали виступи про значення Дня Незалежності, а учасники представили елементи української культурної спадщини. У заході взяли участь представники місцевих організацій СУР у Тульчі, Муріголі та Теліці. Для громади це стало нагодою згадати покоління українців, які впродовж десятиліть зберігали свою мову, традиції та культурну пам'ять. Саме завдяки таким людям українська ідентичність у Румунії не залишилася лише спогадом про минуле, а продовжує жити у сучасному суспільному та культурному просторі.

Своє особливе відзначення провело **Представництво СУР у Констанці**. 23 серпня тут відбувся публічний захід під назвою «Європейські цінності – Незалежність та Прапор України». Урочистості розпочалися покладанням квітів біля символу миру в парку Тебекеріей. Згодом святкування продовжилося в приміщенні Представництва Союзу українців Румунії. Серед гостей були члени місцевої української громади, біженці, представники місцевого суспільства, дорослі та діти. Пролунали державні гімни Румунії та України, а гостей традиційно зустріли українським короваєм. Кульмінацією стала велика мистецька

програма за участю українських виконавців і дитячих колективів. Виступи танцюристів з Ізмаїла, учнів української школи «Radiance» та української вокалістки Анастасії Єрмакової створили атмосферу справжнього спільного свята. Для учасників цей день став ще одним доказом того, що культура має силу об'єднувати людей незалежно від державних кордонів.

24 серпня **Караш-Северінська філія СУР** провела урочистий захід у Карансебеші. Розпочався він хвилиною мовчання за тими, хто віддав життя за свободу та незалежність України, після чого прозвучали державні гімни Румунії та України. Голова філії Даниель Басараба та представники керівництва наголосили у своїх виступах на необхідності збереження української мови, культури, традицій та національної ідентичності. Особливу увагу приділили молодому поколінню, адже саме воно має продовжити справу збереження української спадщини. Мистецька частина заходу складалася з українських пісень і поезії. У цих простих, але глибоко символічних моментах поєдналися пам'ять про минуле, біль сьогодення та віра в майбутнє. Для української громади Караш-Северінського повіту Незалежність України є нагадуванням про ціну свободи та про необхідність зберігати те, що становить основу національної ідентичності.

Бухарестська філія Союзу українців Румунії відзначила День Незалежності України театральною виставою труп «Фаворит», створеної при філії у 2023 році українцями, які знайшли прихисток у Румунії після початку повномасштабної війни. Захід відкрив помічник менеджера СУР Степан Трайста, який передав вітання від голови СУР Миколи-Мирослава Петрецького. Учасники спільно виконали державні гімни Румунії та України. Перший заступник голови СУР Богдан Мойсей наголосив на значенні української Незалежності та підтримці України з боку Румунії. Членкиня театральної трупи «Фаворит» Людмила Сидоренко представила святкову постановку й виконала поетичний номер, присвячений Україні. Центральною подією вечора стала вистава сучасного театру, присвячена мешканцям Харкова – міста, що постійно потерпає від російських обстрілів. Через історії звичайних людей постановка розповіла про життя громади в умовах війни, втрати, очікування та повернення військових додому. Трупа «Фаворит» під керівництвом режисерки Христини Джамали звертається до тем війни, вимушеного переселення, втрати дому та збереження української культурної спадщини. Її вистави вже представляли, зокрема, на сцені Бухарестського національного театру імені Й. Л. Караджале.

(Закінчення на 15 стор.)

170 РОКІВ ВІД НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА

27 серпня 2026 року виповнилося 170 років від дня народження Івана Яковича Франка, одного з найвидатніших українських письменників, учених, перекладачів, публіцистів та громадсько-політичних діячів. Цьогорічна дата особлива ще й тим, що у травні Україна вшанувала 110 роковини від дня його смерті.

Франко народився 27 серпня 1856 року в селі Нагуєвичі на Дрогобиччині, у родині коваля Якова Франка та Марії з роду Кульчицьких. Від батька він успадкував не лише любов до праці, а й розуміння її гідності. Рано залишившись без батьків, майбутній письменник наполегливо здобував освіту, навчався у Дрогобицькій гімназії, а згодом у Львівському університеті.

Його життєвий шлях був надзвичайно насиченим. Франко працював у літературі, журналістиці, науці, перекладі, громадському та політичному житті. Він досліджував український фольклор, етнографію, літературу, історію, мову та суспільні процеси. За понад сорок років активної творчої праці залишив близько шести тисяч творів. Серед них поезія і проза, драматургія, наукові та публіцистичні праці.

Літературна спадщина Франка вражає не лише масштабом, а й тематичною широтою. Його перу належать повісті «Захар Беркут», «Перехресні

стежки», соціальні та психологічні твори, драматична поема «Украдене щастя», поема «Мойсей», дитяча казка «Лис Микита» та багато інших творів, які стали невід'ємною частиною української культури.

Та Франко був не лише письменником. Його справедливо називають одним із найпотужніших українських інтелектуалів кінця XIX та початку XX століття. Він перекладав твори світової літератури українською мовою, працював як літературний критик і науковець, активно долучався до суспільного життя. Його праця була спрямована на те, щоб українці краще пізнавали власну історію, культуру і самих себе.

Не випадково сучасники і наступні покоління закріпили за Франком образ Великого Каменяра. Цей образ став символом людини, яка невтомно працює, долає перешкоди і власною працею прокладає шлях уперед. Утім, за звичним образом Каменяра важливо бачити живу людину з її сумнівами, пошуками, інтелектуальними суперечками, фізичними випробуваннями та величезною внутрішньою працею.

Окремої уваги заслуговують зв'язки Івана Франка з Румунією та його зацікавлення румунською культурою і літературою. Видатний український фольклорист Румунії Іван Ребошапка у статті «Іван Франко і Румунія» звертав увагу на

низку малодосліджених аспектів цієї теми. За його словами, Франко цікавився румунською літературою, прагнув налагодити культурні контакти з румунським простором та шукав можливості для співпраці українських і румунських літераторів. «Зокрема, він намагався знайти кореспондентів, які могли б знайомити українських читачів із румунською культурою та літературою, водночас сприяючи поширенню української літератури в Румунії», – зазначив Іван Ребошапка.

Сьогодні, через 170 років після народження письменника, його твори продовжують звучати по новому. Франко писав про людську гідність, працю, освіту, відповідальність, суспільну несправедливість, свободу та майбутнє України. Його тексти не дають готових відповідей на всі сучасні питання, але спонукають думати, аналізувати, сумніватися і відповідально діяти.

Ювілей 2026 року став нагодою ще раз звернутися до його спадщини. В Україні та за її межами проходять літературні читання, виставки, наукові конференції та культурні заходи, присвячені Франкові. В Івано-Франківській області 2026 рік офіційно проголошено Роком Івана Франка. На державному рівні 170 річчя від дня його народження включено до переліку пам'ятних дат і ювілеїв, що відзначаються у 2026 році.

170 років після народження і 110 років після смерті Іван Франко залишається присутнім в українському культурному просторі. Його книги продовжують читати, його наукові праці досліджують, а його ім'я живе у назвах міст, університетів, бібліотек, вулиць та культурних установ.

За матеріалами з відкритих джерел

«Літня майстерня – СУР» об'єднала дітей української громади з восьми повітів Румунії

(Закінчення. Поч. на 4 стор.)

Сучавська філія організувала літні майстерні за участю місцевих організацій в Арджелі, Качіці, Палтині та Шербівцях, продемонструвавши й цього року значний інтерес дітей до практичних і творчих заходів, організованих для молоді місцевих громад.

Тімішська філія реалізувала проєкт за участю місцевих організацій у Бирні, Бетхаузені, Петроасі-Маре, Штюці, Малих Реметах і Тімішоарі, об'єднавши близько 200 дітей. Програма включала живопис, малювання, ліплення, інтерактивні та логічні ігри, спортивні заходи, караоке, танці, шахи, рукоділля, конструювання з перероблених матеріалів, виготовлення квіткових вінків і браслетів дружби, а також заходи для дітей, які вивчають українську мову. У Тімішоарі до заходів долучилися, зокрема, молоді біженці з України та їхні батьки, що сприяло взаємодії та зближенню між членами громади.

Тульчанська філія провела творчі та практичні заняття для дітей із місцевих організацій у Леті та Сфинту-Георге в період з 15 по 20 серпня. У Леті наймолодші учасники відкрили для себе радість малювання, створюючи роботи, натхненні природою та світом дитинства. У Сфинту-Георге діти готували печиво, перетворивши цю діяльність на можливість для навчання, спілкування та набуття нових практичних навичок, пов'язаних із приготуванням домашніх страв.

Попри різноманітність програм, усі заходи, проведені в рамках проєкту «Літня

майстерня – СУР», мали спільну мету – надати дітям простір, у якому вони могли б навчатися, творити, гратися та бути разом. Малювання, танці, ігри, практичні заняття, література, спорт і традиції

стали засобами, завдяки яким діти розвивали свої здібності й навички та водночас глибше знайомилися з культурою і громадою, до якої належать.

Особливого значення цього річного проєкту надала участь дітей з України, які постраждали від війни. Їхнє долучення стало ще одним підтвердженням того, що освіта, спільна мова та культура здатні об'єднувати молодь по обидва боки кордону.

«Вважаю, що саме такі проєкти дають справжнє уявлення про роль, яку відіграє Союз українців Румунії в громаді. Завдяки «Літній майстерні – СУР» ми конкретно підтримуємо освіту українською мовою та збереження культурної ідентичності, але водночас надаємо дітям простір, де вони можуть навчатися, розвиватися та будувати стосунки, засновані на довірі та солідарності. Те, що цього року наш проєкт зміг створити міст між дітьми з української громади в Румунії та дітьми з України, які постраждали від війни, є важливою додатковою цінністю та несе потужний сигнал солідарності», – наголосив Микола-Мирослав Петрецький.

Проєкт «Літня майстерня – СУР» є частиною ширшої освітньої діяльності Союзу українців Румунії, спрямованої на підтримку дітей і молоді, збереження української мови та передання культурних і традиційних цінностей новим поколінням. Через такі освітні ініціативи Союз українців Румунії продовжує інвестувати в молоде покоління, підтримуючи проєкти, в яких освіта поєднується з культурою, традиціями та духом спільноти.

УКРАЇНСЬКІ ТРАДИЦІЇ СЕРЕД КАРПАТСЬКИХ ГІР

9 серпня 2026 року село Бистрий Марамурського повіту стало місцем особливої зустрічі з українською культурою. У мальовничому гірському урочищі Прилука, серед зелених схилів, густих лісів, луків та чистого карпатського повітря, відбувся культурно мистецький захід Українські традиції у Бистрому.

Цього дня природа ніби сама стала частиною свята. Зелений килим гірського луку, вкриті лісом схили Карпат, високі ялини та верби створювали особливе тло для українського народного вбрання, пісень і танців. Поміж гірських краєвидів розгорнулося справжнє українське свято, в якому сучасність природно поєдналася з пам'яттю поколінь.

Захід організувала Марамурська філія Союзу українців Румунії спільно з місцевими організаціями СУР у Бистрому та Вишівській долині. Він зібрав понад 200 учасників. До Бистрого приїхали члени української громади, представники структур Союзу українців Румунії, мешканці навколишніх населених пунктів та гості з України.

Зустріч розпочалася біля приміщення місцевої організації СУР у Бистрому, звідки учасники разом вирушили до Прилуки. Дорога до місця проведення заходу стала своєрідним переходом від буденного життя до святкового простору, де серед карпатської природи зібралися люди, об'єднані любов'ю до української культури.

А культура цього дня була всюди. У вишитих сорочках, у барвистих спідницях, у традиційних поясах, у народних піснях і танцях. Особливо милували око жіночі та дитячі костюми. Червоні та чорні орнаменти на білому полотні, різнобарвні вишивки, традиційні пояси та святкові спідниці створювали живу картину українського села.

Народне вбрання українців Мараморощини має особливу красу. Воно не виглядає тут чимось чужим або театральним. Навпаки, серед гір, лісів і зелених полонин воно здається природним продовженням цього краю. Так само природно звучить тут українська пісня.

У цьому і полягає особлива цінність таких заходів. Традиція живе не лише у музейних експозиціях чи старих фотографіях. Вона живе

тоді, коли дитина одягає вишиту сорочку, бере участь у народному танці, співає пісню, яку колись

співали її бабуся і дідусь. Вона живе, коли родина зберігає старовинний одяг, пам'ятає традиційні страви, звичаї та обряди і передає їх наступному поколінню.

На офіційному відкритті були присутні представники керівництва Союзу українців Румунії, Марамурської філії та місцевих організацій, а також гості з України. Перед учасниками виступили перший заступник голови СУР Василь Пасенчук, заступник голови СУР та голова Клузької філії СУР, доцент, доктор наук Іоан Гербіл, голова Марамурської філії СУР Мирослав Микола Петрецький, голова місцевої організації СУР у Бистрому Маріана Лучія Нан, керівник художнього колективу Струмочок із Рахова Іван Месенчук та керівниця дитячого фольклорно етнографічного ансамблю Ясінянські гуцули при Ясінянській школі мистецтв Галина Жураківська.

Особливої атмосфери свята додала концертна програма. На мальовничій гірській галявині виступили дитячий художній колектив із Бистрого під керівництвом Маріани Лучії Нан, дитячий фольклорно етнографічний ансамбль Ясінянські гуцули під керівництвом Галини Жураківської та Олексія Гутелюка, художній колектив Струмочок із Рахова, художній колектив із Вишівської долини під керівництвом Марички Шорбан та художній колектив із Вишньої Рівні під керівництвом Миколи Грижака.

Поки лунала музика, діти танцювали на зеленому схилі, дорослі підтримували їх оплесками, а старші учасники свята спостерігали за молодим поколінням з особливою теплотою. Поруч стояли традиційні вози, коні, розстелені ткані та вишиті вироби. Усе це створювало атмосферу не просто концертного заходу, а справжнього українського сільського свята, де культура поєдналася з традиційним побутом.

Саме побут є тією непомітною ниткою, яка з'єднує минуле із сучасністю. Українська культура Мараморощини збереглася не лише завдяки великим культурним подіям. Її берегли у звичайному житті, у родині, де знали старі пісні, у домівках, де зберігали вишиті сорочки, у святкових обрядах, у рецептах традиційних страв, у праці на землі, у повазі до старших і любові до рідного краю. І сьогодні ця традиція продовжує жити.

(Продовження на 14 стор.)

УКРАЇНСЬКІ ТРАДИЦІЇ СЕРЕД КАРПАТСЬКИХ ГІР

(Закінчення. Поч. на 13 стор.)

Дуже промовисто виглядали поруч діти і старші люди, чоловіки та жінки у вишиванках, гості з України та представники української громади Румунії. Вони ніби демонстрували просту, але важливу істину: українська культура не має віку, її можна передавати від бабусі до онука, від батька до сина, від учителя до учня.

Для українців Мараморощини збереження традицій є не просто даниною минулому. Це спосіб залишитися собою. Протягом багатьох поколінь історичні обставини змінювалися, змінювалося життя, з'являлися нові технології та нові звички, але любов до рідної культури залишалася.

Захід Українські традиції у Бистрому став ще одним підтвердженням цього. Він показав, що

українська культура Мараморощини не застигла в минулому. Вона розвивається і живе разом із людьми.

Особливо важливо, що її продовжують діти. Коли маленькі дівчатка у вишитих сорочках і традиційних спідницях виходять на гірський луг і танцюють українські танці, це більше, ніж красиве видовище. Це передача пам'яті. Це продовження родинної історії. Це запорука того, що традиція не зникне.

Серед зелених Карпат, де гори зливаються з небом, а ліс огортає долину тихим шелестом, українське свято у Бистрому виглядало особливо щиро. Тут не потрібно було багато слів, щоб зрозуміти, наскільки міцним може бути зв'язок людини зі своїм корінням.

Поки українці Мараморощини одягають ви-

шиті сорочки, співають рідних пісень, бережуть традиційний побут, навчають дітей народних танців і передають їм пам'ять про предків, українська культура цього краю житиме.

Бо традиція починається з пам'яті, але продовжується любов'ю. І саме ця любов до свого, рідного, українського сьогодні звучала у Бистрому особливо сильно.

Андрій Сибіга окреслив ключові напрями стратегічного партнерства з Румунією

Упонеділок, 31 серпня, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга звернувся із відеозверненням до учасників щорічної наради румунської дипломатії в Бухаресті в якості почесного гостя. Міністр висловив вдячність румунській колезі Оані Цою за запрошення та постійну тісну координацію зусиль. У своєму виступі він окреслив ключові напрями стратегічного партнерства двох держав та спільні пріоритети у сферах безпеки, енергетики, торгівлі й регіональної співпраці.

Глава МЗС наголосив, що Україна та Румунія тісно співпрацюють задля досягнення миру, а безпека двох держав є неподільною. Він підкреслив, що Румунія безпосередньо відчуває наслідки російських атак проти українських міст і портів.

“Нашим спільним пріоритетом є якнайшвидше відновлення миру. І тут ми високо цінуємо принципову позицію Румунії. Ви стали першою країною, з якою ми вирішили підняти наші відносини до рівня стратегічного партнерства під час повномасштабної війни”, — зазначив Андрій Сибіга.

Міністр підкреслив, що партнерство України та Румунії розвивається на стратегічному, регіональному та міжособистісному рівнях. Зокрема, разом із Молдовою держави розвивають ініціативу

Одеського трикутника, яка приносить практичні результати у сферах торгівлі, транспорту, енергетики та сполучення.

Окрему увагу Андрій Сибіга приділив розвитку “Вертикального коридору” та енергетичної співпраці, що мають сприяти диверсифікації маршрутів постачання, зміцненню енергетичної безпеки та подальшій інтеграції України до європейського енергетичного ринку.

Глава МЗС також наголосив на необхідності відновлення свободи судноплавства в Чорному морі на тлі російських спроб заблокувати українські порти, закликав до спільних дій задля забезпечення безперешкодного морського експорту України та глобальної продовольчої безпеки.

Андрій Сибіга нагадав, що у 2027 році Україна перейде від Румунії до головної в Центральноевропейській ініціативі. Українська держава також ініціює новий формат — Карпатську інтеграційну ініціативу — та розраховує на участь Румунії серед її держав-засновниць.

Міністр також відзначив розвиток добросусідських відносин між українським та румунським народами, зокрема запровадження Дня румунської мови в Україні та захисту прав румунської національної спільноти.

Андрій Сибіга подякував Румунії та румунським дипломатам за підтримку України та сприяння спільним українсько-румунським ініціативам.

“Дякую румунській колезі Оані Цою за дієву взаємодію, коли ми домовляємося, діємо, досягаємо результатів. Ось що означає стратегічне партнерство”, — підсумував глава МЗС.

КУЛЬТУРНА МОНОГРАФІЯ СЕЛА ВЕРХНЯ РІВНА

МИХАЙЛО НЕБИЛЯК – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РОМАНІСТ РУМУНІЇ

Історія української літератури в Румунії нерозривно пов'язана з іменами письменників, які, незважаючи на життя поза межами історичної батьківщини, зуміли зберегти українське слово, національну пам'ять і духовну спадщину свого народу. Саме завдяки їхній творчості українська література Румунії стала самобутнім явищем, яке розвивалося паралельно з літературним процесом в Україні, водночас збагачуючи його власним досвідом життя української громади за кордоном. Особливе місце серед цих письменників належить Михайлові Небиляку – першому українському романістові Румунії, людині, яка відкрила нову сторінку в історії української прози цієї країни й заклала підвалини українського роману, написаного та виданого на румунській землі.

Михайло Небиляк народився 17 січня 1949 року в українському селі Верхня Рівна Марамурського повіту в родині простих працівників людей. Саме тут, серед мальовничих карпатських краєвидів, народної пісні, українських звичаїв і багатовікових традицій, формувалася його світогляд, любов до рідної мови

та культури. Українське село Мараморощини стало не лише місцем його дитинства, а й невичерпним джерелом образів, характерів і духовних цінностей, які згодом знайшли художнє втілення в його поетичних та прозових творах.

Після закінчення школи у рідному селі юнак продовжив навчання в українському відділенні ліцею ім. Драгоша Воде в місті Сігету-Мармаціей – одному з небагатьох навчальних закладів того часу, де українська молодь могла здобувати освіту рідною мовою. Саме в ліцейні роки остаточно визріло його захоплення літературою. Він багато читав, цікавився українською та світовою класикою, писав перші вірші, уважно прислухаючись до живої народної мови, яка згодом стала однією з найважливіших ознак його творчого стилю.

У 1967 році Михайло Небиляк вступив на факультет слов'янських мов Бухарестського університету, де навчався на українсько-російському відділенні. Навчання в одному з найпрестижніших університетів країни стало визначальним етапом його духовного й професійного становлення. Тут він мав щасливу нагоду слухати лекції видатних учених, літературознавців, мовознавців і славістів, які прищепили йому глибоку повагу до наукової думки, української класичної літератури та слов'янської культурної спадщини. Саме університетське середовище сприяло формуванню його як майбутнього письменника, здатного поєднати поетичне бачення світу із глибоким психологізмом прозового письма.

Після завершення університетських студій молодого фахівця було направлено на роботу до

Інституту мовознавства Румунської академії. Проте наукова кар'єра не стала його життєвим покликанням. Уже невдовзі він повернувся до рідної Верхньої Рівни, де працював учителем української мови та літератури. Педагогічна праця дала йому можливість щоденно перебувати серед людей, чути живе народне слово, відчувати духовні потреби української громади. Цей безпосередній зв'язок із рідним середовищем істотно вплинув на його творчість, зробивши її ширшою, людяною й глибоко національною.

Ще студентом Михайло Небиляк упевнено заявив про себе як поет. 16 березня 1968 року в українському періодичному виданні «Новий вік» були опубліковані його перші поезії.

(Далі буде)

Михайло ТРАЙСТА
Степан ТРАЙСТА

Союз українців Румунії відзначив День Незалежності України

(Закінчення. Початок на 10 стор.)

Бухарестський захід став свідченням того, що українська культура продовжує жити й розвиватися далеко від Батьківщини, об'єднуючи громаду та розповідаючи румунському суспільству правду про Україну.

Заходи, проведені цього року Союзом українців Румунії та його територіальними структурами, були різними за формою, але єдиними за своїм змістом. У Сучаві говорили про людські долі та підтримку біженців. У Тімішоарі шукали практичні відповіді на сучасні виклики. У Галаці, Констанці та Карансебеші Незалежність України звучала мовою музики, поезії й традицій. У Тульчі наголошували на спадкоємності поколінь, а в Надвірній зміцнювали живі зв'язки між громадами Румунії та України.

Усі ці події ще раз показали, що Союз українців Румунії не обмежується організацією

святкових заходів. Його філії щодня працюють над тим, щоб українське слово, пісня, традиція та історична пам'ять залишалися живими. А День Незалежності України стає особливим

моментом, коли ця робота набуває загальнонаціонального й водночас глибоко особистого звучання. Цього року українська спільнота Румунії вкотре відзначила 24 серпня як день свободи та державної незалежності України,

але також як день єдності. Єдності українців у різних містах Румунії, єдності поколінь, єдності тих, хто народився в Україні, і тих, для кого проживає за її межами.

І цього серпня у різних куточках Румунії, де проживають українці звучало одне спільне послання: українська Незалежність має глибокий зміст для всіх, хто вірить у свободу, людську гідність і право народу бути господарем власної долі. Саме тому День Незалежності України для Союзу українців Румунії та його численних філій залишається не лише календарною датою. Це день пам'яті й відповідальності, день культури й солідарності, день, коли українська громада ще раз підтверджує свою належність до великого українського народу та свою віру в його вільне майбутнє.

За матеріалами СУР
(www.rri.ro)

День Незалежності України: Румунія підтверджує непорушну підтримку

35 -й День Незалежності України цього року став не лише нагодою привітати український народ зі святом, а й черговим підтвердженням того, наскільки тісно питання української боротьби за свободу, територіальну цілісність і незалежність пов'язане з безпекою всієї Європи. Крім традиційних урочистих заходів, у понеділок, 24 серпня, у Києві відбувся саміт Коаліції охочих, під час якого учасники обговорили низку ключових стратегічних питань. Одним із учасників зустрічі став президент Румунії Нікушор Дан. Для офіційного Бухареста ця дата стала нагодою не лише висловити святкові побажання Україні, а й окреслити практичну позицію щодо її безпеки, територіальної цілісності, європейського майбутнього та відбудови. Румунія вкотре продемонструвала, що сприймає підтримку України як питання довгострокової стабільності регіону.

Підтримка «Коаліції охочих»

Засідання «Коаліції охочих» відбулося у гібридному форматі та об'єднало представників близько 30 держав і міжнародних партнерів. За словами президента України Володимира Зеленського, серед учасників були представники Європейського Союзу, НАТО, Туреччини, Японії, Канади, Нової Зеландії та Австралії. Центральними темами стали посилення української протиповітряної оборони, забезпечення необхідними ракетами-перехоплювачами для систем Patriot, фінансування Сил оборони, підтримка виробництва дронів, енергетична безпека та захист судноплавства у Чорному морі.

Підсумком зустрічі стали нові військові та енергетичні пакети допомоги. Окремий акцент зробили на підготовці України до зими, коли російські удари по енергетичній інфраструктурі можуть створити додаткові ризики для цивільного населення.

«Про що ми говорили? Підтримка України буде продовжуватись, а протиповітряна оборона – пріоритет. Рухаємось в двох напрямках: шукаємо і купуємо РАС через PERL і інші формати, а також всі працюємо над пришвидшення проекту «Фрея» (...) Ми будемо всі працювати на захист України перед зимою – це виклик по енергетиці. Європа готує новий транш із кредиту на суму 6,1 мільярдів – це транш європейської підтримки», – заявив Володимир Зеленський, наголосивши також на необхідності додаткового фінансування виробництва дронів та захисту української енергетики.

Участь Нікушора Дана у цій розмові важлива з огляду на безпосереднє географічне сусідство Румунії з Україною та її роль у регіональній безпеці. Чорне море, безпека транспортних маршрутів, ризики, пов'язані з російською агресією, а також інциденти з безпілотниками поблизу кордонів НАТО безпосередньо стосуються і Румунії. «Сьогодні, коли ми відзначаємо День Незалежності України,

у нас відбулася конструктивна зустріч «Коаліції охочих». Це була чудова нагода ще раз підтвердити нашу повну підтримку України», – написав Нікушор Дан. За його словами, учасники зустрічі продовжили обговорення створення надійної системи гарантій безпеки для України. Окремо йшлося про збільшення кількості інцидентів із дронами на кордонах НАТО, гібридні дії, які Бухарест пов'язує з Росією, а також про необхідність гарантувати безпечне судноплавство і торговельні маршрути в Чорному морі.

Президент Румунії також рішуче засудив російські удари по цивільному населенню України. «Ми продовжуємо чинити тиск на Росію, щоб досягти тривалого та справедливого миру. Я рішуче засудив останні удари Росії по українському цивільному населенню – це акт безвідповідальності та жорстокості», – наголосив Нікушор Дан.

Привітання з Днем Незалежності

Ця заява прозвучала в день, коли Україна відзначала 35 років незалежності, однак саме війна вкотре нагадала, що для українців незалежність залишається не лише історичною датою, а щоденною реальністю та боротьбою за право самостійно визначати власне майбутнє. Саме на цьому наголосив Нікушор Дан у своєму окремому привітанні українському народу. Президент Румунії передав Україні «найтепліші вітання», побажав миру, безпеки та процвітання і відзначив мужність людей, які продовжують захищати свою державу. «Сьогодні ми вшановуємо надзвичайну мужність та героїчну стійкість українського народу, який захищає наші спільні цінності та свободу», – заявив румунський президент. Він запевнив, що Румунія й надалі підтримуватиме незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, а також підтвердив підтримку її вступу до Європейського Союзу та майбутньої відбудови. «Україна може розраховувати на нашу всебічну допомогу», – підкреслив Нікушор Дан.

Солідарність з українцями

Для Румунії європейський вибір України є не менш важливим, ніж питання безпеки. Бухарест послідовно підтримує рух Києва до Європейського Союзу, розглядаючи інтеграцію України як частину зміцнення європейського простору безпеки та стабільності. Міністерка закордонних справ Румунії Оана Цою у своєму привітанні також поставила українську незалежність у ширший європейський контекст. «Сьогодні, у День Незалежності України, ми з гордістю відзначаємо це свято разом із нашими українськими друзями», – зазначила вона.

(Продовження на 17 стор.)

Василь КАПТАРУ
Всесвітня служба Радіо Румунія

День Незалежності України: Румунія підтверджує непорушну підтримку

(Закінчення. Початок на 16 стор.)

Глава румунського МЗС наголосила, що Україна відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки не лише власної держави, а й регіону та Європи. Водночас вона висловила солідарність із українцями, які продовжують захищати свою країну від російської агресії. «Ми солідарні з українським народом і віддаємо належне його мужності та стійкості у захисті своєї країни», – написала Оана Цою у мережі X. Її послання містить й чіткий політичний сигнал: Румунія підтримуватиме зусилля задля всеосяжного, справедливого та тривалого миру відповідно до міжнародного права і Статуту ООН, а також виступатиме за просування України до членства в ЄС. «Європа – це ваш дім, сьогодні і завжди! Румунія і надалі підтримуватиме Україну в її законній боротьбі проти агресора», – підсумувала очільниця румунського МЗС.

Заява МЗС Румунії

Подібний акцент зробило і Міністерство закордонних справ Румунії. У своїй заяві відомство підтвердило підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в міжнародно визнаних кордонах. Окремо було наголошено на важливості розвитку зв'язків між двома країнами, зокрема через підтримку румунської меншини в Україні та української меншини в Румунії. У цьому контексті особливого значення набуває й питання подвійного громадянства. У румунському МЗС розцінили рішення України включити Румунію до переліку держав, з якими визнається подвійне громадянство, як свідчення важливості зміцнення зв'язків між двома країнами та румунською громадою в Україні.

Привітання голови СУР

Окремо про важливість румунсько-української солідарності у День Незалежності говорив голова групи дружби з Україною в Парламенті Румунії та очільник Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький, який також взяв участь в урочистостях на Софійській площі у Києві. «Для мене участь у цих заходах є також підтвердженням підтримки українського народу та переконання в тому, що російську агресію необхідно припинити. Мир має бути всеосяжним, справедливим і стійким, ґрунтуватися на принципах Статуту ООН та міжнародному праві й підкріплюватися надійними та переконливими гарантіями безпеки для України», – наголосив він. За його словами, Румунія відіграє важливу роль у підтримці України, а Союз українців Румунії, своєю чергою, є «мостом між Румунією та Україною», сприяючи зближенню двох народів. «Солідарність між нашими країнами та суспільствами є надзвичайно важливою для побудови майбутнього, сповненого миру, безпеки та процвітання», – підсумував голова Союзу українців Румунії.

Перша леді Румунії перебувала у Києві

Ще одним важливим символом румунської присутності у Києві стала участь Мірабелі Гредінару, цивільної дружини президента Румунії, в урочистостях з нагоди Дня Незалежності та VI Саміті перших леді та джентльменів. Цьогорічний саміт був присвячений стійкості суспільств у часи криз та невизначеності. Україна представила власний досвід життя в умовах повномасштабної війни, тоді як представники інших держав говорили про механізми, завдяки яким суспільства можуть зберігати згуртованість і здатність діяти навіть під сильним тиском. Саме в цьому контексті особливого значення набуло румунське слово «dârzenie», яке стало внеском Румунії до Глобального словника стійкості. Воно означає мужність, рішучість, сміливість і здатність не здаватися перед складними обставинами. «Слово “dârzenie” виражає рішучість, а також здатність людей і спільнот залишатися на ногах у складних обставинах, зберігаючи свою гідність, сутність та почуття відповідальності», – пояснила Мірабела Гредінару.

Про стійкість українців

Це визначення особливо виразно перегукується з українським досвідом. Українська стійкість сьогодні проявляється не лише на полі бою. Вона помітна в роботі лікарів, рятувальників, учителів, енергетиків, волонтерів, військових і мільйонів цивільних, які продовжують жити, працювати, виховувати дітей та підтримувати одне одного попри повітряні тривоги й ракетні атаки. Перша леді України Олена Зеленська, відкриваючи саміт, звернула увагу саме на цей феномен. «Приїхати особисто, подивитися, відчутти, зрозуміти – це найшвидший спосіб знайти відповідь на запитання, які я часто чую: “Як ви, українці, це витримуєте?”», – сказала вона. За її словами, іноземні гості, які приїжджають до України, можуть побачити особливий контраст: після ночі обстрілів і тривог люди вранці повертаються до роботи, ведуть дітей до школи, допомагають іншим, відкривають кав'ярні та продовжують звичайне життя.

Саме цю здатність не дозволити війні зруйнувати суспільство Мірабела Гредінару назвала «надзвичайною» стійкістю України. «На тлі викликів, з якими ми сьогодні стикаємося, вимальовується фундаментальна істина: коли суспільства залишаються єдиними, тиск не може їх послабити. Навпаки, він ще яскравіше висвітлить внутрішню силу, якою вони володіють», – зазначила вона. У цьому висловлюванні фактично сходяться дві важливі лінії нинішніх румунсько-українських відносин. Перша – практична: безпека, оборона, енергетика, Чорне море, транспорт і європейська інтеграція. Друга – людська: солідарність, підтримка, взаємна допомога та визнання української стійкості.

Стійкість і Dârzenie

35-й День Незалежності України став нагадуванням про те, що незалежність країни вимірюється не лише роками, а й здатністю суспільства зберігати свободу під тиском, захищати власний вибір і продовжувати будувати майбутнє навіть у найскладніших умовах. Для Румунії підтримка України у цьому контексті має водночас політичний, безпековий і людський вимір. Бухарест підтверджує підтримку українського суверенітету та територіальної цілісності, виступає за європейське майбутнє України, бере участь у міжнародних зусиллях із посилення її обороноздатності та наголошує на необхідності безпечного Чорного моря. У День Незалежності України ці слова набувають особливого значення. Адже українці вже п'ятий рік поспіль доводять, що стійкість – це не абстрактне поняття. Це щоденний вибір залишатися вільними, підтримувати одне одного і не дозволити війні визначати майбутнє країни. Саме тому румунське «dârzenie» у Києві прозвучало не просто як слово з міжнародного словника. Воно стало влучним описом того, що Україна демонструє світові щодня: здатності вистояти, зберегти гідність і продовжити рух уперед.

26 ВЕРЕСНЯ - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДЕНЬ МОВ

Європейський день мов відзначають 26 вересня. Його було проголошено Радою Європи 6 грудня 2001 року в межах Європейського року мов.

Мета свята полягає в тому, щоб заохочувати людей вивчати мови як у школі, так і протягом усього життя. При цьому поняття європейських мов трактується ширше, ніж сукупність офіційних мов держав-членів Європейського Союзу.

Європейський день мов покликаний привернути увагу до мовного різноманіття Європи, заохотити до вивчення іноземних мов і підтримати збереження та розвиток мов, зокрема мовних спільнот із меншою кількістю носіїв. Вивчення мов упродовж життя та розвиток багатомов-

ності є важливими напрямками європейської мовної політики.

У Європі румунською мовою розмовляють приблизно 25 мільйонів людей. Близько 24 мільйонів вважають її рідною мовою, а ще кілька мільйонів європейців володіють нею як другою мовою.

Українська також належить до найпоширеніших мов Європи. За наведеними оцінками, приблизно 45 мільйонів людей у Європі вважають українську рідною мовою. Українська посідає восьме місце серед найпоширеніших мов Європи, а румунська дев'яте.

З ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

24 серпня 1991 р. Верховна Рада України РСР проголосила Україну незалежною, демократичною державою і винесла «Акт проголошення незалежності України» на підтвердження всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року.

Іван КОВАЧ
(1946-2023)

Видатний громадсько-культурний діяч, визначний український письменник Румунії, перекладач, видавець і журналіст, щирий і відданий друг України – це Іван Ковач. Його офіційний і неофіційний послужний список представляє колоритну творчу особистість, яка завжди у вирі подій – державних і міждержавних, літературно-мистецьких та освітніх. Адже він – член Спільки письменників Румунії і Національної Спільки письменників України, видавець і редактор багатьох книг, кореспондент радіо „Свобода” („Вільна Європа”), власкор Національного агентства преси „Укрінформ” та Національного радіо України, один з ініціаторів заснування Союзу українців Румунії, багатолітній радник Міністерства виховання та досліджень Румунії з питань освіти українською та іншими слов'янськими мовами, очільник часопису „Вільне слово”.

Володимир АНТОФІЙЧУК

Іван КОВАЧ

ЯК БУТИ МАЛО

І було так, як бути мало...
Воно було, бо знов і знов
щезала віра — де попало,
щезала в нетрях — без умов.

Та не тому, що дощ завіяв,
та не тому, що перестав!
Невже тому, що серед мрій я
знаходжу витвір його й стан?.

Бо знов в мені (немов у небі)
іде та йде той дощ, що звик
іти без жодної потреби
на безпорадність заковик...

29 серпня – 80 років від дня народження українського письменника Румунії Івана КОВАЧА (1946-2023).

♦ С М О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ!

Іван КОВАЧ

ЮНІСТЬ СВІТЛА

Кроки учнів – це книга нова,
їм судилося вчитись і знати,
заобрійні шляхи прокладати,
первородних вітрів де слова.

Юність світла – це сонце жарке,
в перемогах воно соковите,
проліскове, блакиттю вповите,
стоголосе, глибоке, гладке.

Вересневих пісень йде пора,
в яку манить і знане, й незнане,
хто лиш в завтра принадно загляне,
той воскресне з тепла і добра.

В кого мрія, а в учнів це є,
бо глибшають висоти розвою,
і несеться дорога буйною,
коли серце дзвіночка заб'є.

Далеч кличе, – такою ж росте,
її начерк подібний до висі –

риси лету і вічності риси,
в горах знань її постать цвіте.

Батьківщину любити вчить час,
наш високий, могутній, великий,
чесний, гідний, такий світлоликий,
що підносить, уславлює нас.

Йдуть до школи, немов в майбуття,
діти – паростки дерева віку,
йдуть знання їм назустріч без ліку,
діти ж наше довір'я в життя!

Повчальна казка про монетку

Жила якось у кишені у хлопчика одна монетка. Вона жила там недовго, бо хлопчик подарував її своїй мамі. Монетці подобалося жити в кишені у хлопчика, тому що там було тепло. Мама віднесла монетку на ринок, натомість отримавши свіже молоко.

Монетка, усвідомивши, що її передали, спочатку засмутилася, а потім стала мислити позитивніше та чекала з нетерпінням наступної передачі, адже так вона подорожувала по всій країні,

побувала на всіх великих ринках, у магазинах, побачила на своєму шляху різних людей та багато інших монет.

Але одного разу вона потрапила до рук відомого колекціонера. Це був дуже розумний чоловік, у нього була велика колекція монет зі всієї планети.

Монетка спочатку лякалася, адже тепер їй було не вибратися, тож про подорожі доведеться забути. Колекціонер відмив її, вона стала чиста та

блишала, як новенька, що не могло її не тішити. Ніхто раніше так дбайливо до неї не ставився. Вона більше не по-невірялася по брудних гаманцях, її більше не впускали в бруд на ринку.

Монетці сподобалося жити в окремій оксамитовій коробочці. По сусідству з нею жили так само й інші монети, якими колекціонер дуже пишався. Він беріг їх від тертя, протирав пил, а найголовніше — нікому не віддавав. Він став для них справжнім господарем. Так монетка знайшла свій дім, де тихо, спокійно і так само добре, як колись у хлопчика в кишені.

Понад 350 юних українців об'єднав Літній табір СУР на румунському узбережжі

З 24 по 27 серпня 2026 року Союз українців Румунії організував шостий Літній табір для українських дітей. Цьогорічний захід відбувся в курортному містечку Юнітер, що в Констанцькому повіті, та зібрав понад 350 учнів з Румунії, України та Республіки Молдова.

Учасниками табору стали учні, які продемонстрували високі результати у вивченні української мови, здобули відзнаки на олімпіадах і конкурсах, зокрема на заходах, організованих Союзом українців Румунії. До них приєдналися також молоді українці з України та Республіки Молдова. Особливе значення участь у таборі мала для дітей, які постраждали від наслідків війни, адже захід став для них можливістю відпочити, поспілкуватися та відчути підтримку української спільноти.

Літній табір став не лише місцем відпочинку на морському узбережжі, а й простором для знайомств, діалогу та обміну досвідом. Протягом кількох днів юнаки та дівчата спілкувалися, знаходили нових друзів і встановлювали зв'язки, що сприяють зближенню українських громад Румунії, України та Республіки Молдова.

Програма табору поєднала розважальні й освітні заходи. Поряд із відпочинком учасники долучалися до майстер-класів, присвячених українській мові, культурі та традиціям. Такий формат дозволив доповнити шкільне навчання елементами неформальної освіти та створити для дітей можливість глибше пізнати своє походження, мову й культурну спадщину.

Організація літнього табору є частиною ширшої діяльності Союзу українців Румунії, спрямованої на підтримку та розвиток освіти рідною українською мовою. Союз послідовно працює над збереженням і популяризацією української мови серед молодого покоління, організовуючи освітні та культурні заходи, зокрема літні табори й Національну нараду українських педагогів.

Водночас СУР підтримує ініціативи щодо вдосконалення законодавчої бази у сфері освіти та бере участь у виявленні проблем, з якими стикаються навчальні заклади. Упродовж років організація сприяла оснащенню окремих класів необхідним обладнанням і навчальними матеріалами, а також розширенню можливостей для вивчення української мови.

Важливим напрямом цієї роботи стало створення нових груп з вивчення української мови в навчальних закладах із румунською мовою викладання. Це сприяє розширенню доступу учнів до вивчення рідної мови та зміцненню її позицій у системі освіти.

Через такі ініціативи Союз українців Румунії прагне не лише підтримувати навчальні досягнення молоді, а й створювати середовище, у якому українська мова та культура залишаються важливою частиною життя нового покоління. Шостий Літній табір для українських дітей став ще одним прикладом цієї діяльності, об'єднавши молодих людей із трьох держав навколо спільної мови, культури та бажання зберігати зв'язок зі своїм українським корінням.

Фабіан ПОПОВИЧ

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ:

Головний редактор – Василь КАПТАРУ

Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redacției: Uniunea

Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.